

FOAIA POPORULUI



CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
înscris în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 67-1943.

Organ al Asociațiunii „Astra”

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Pentru libertate

În mai multe rânduri Rusia a propus micului popor finlandez condiții pentru încetarea luptei, în cursul războiului de azi. Dar mica țară dela miază noapte nu le-a putut primi din două motive: pentru că i se cerea să dea pământ din trupul său uriașului care e cu un picior în Oceanul Pacific, cu altul în Marea Baltică, lăsat monstruos pe două continente, și tot nu se mai satură de pământ. Iar al doilea motiv pentru care n'a putut primi propunerile bolșevice este că rușii cereau să aibă cu armata lor drum liber prin Finlanda. Adică, să-și piardă mica țărișoară libertatea.

Crâncene lupte se desfășoară din nou în Finlanda: colosul s'a ridicat din nou să strivească pământul. Pentru a numai știu căteia oară, mâna de oameni, vitejii cari sunt finlandezii arată lumii întregi și cu vorba și cu fapta, că-s mai gata să moară decât să-și lase dușmanului, de bunăvoie, ciopârțirea moșiei și libertății.

Căci, nu este bun mai mare pe lume pentru un popor după pământul și țara lui, decât libertatea. Pământul e bunul trupesc material, libertatea e bunul suprem sufletec. Și după cum nu-i popor pe lume care să aibă dreptul să fure țara, sau din țara altuia, tot așa nici libertatea altui neam nu are nimeni dreptul să o răpească, sau să o stânjenească.

Dacă însăși Ziditorul l-a făcut pe om slobod, și a voit să rămână slobod, cum să aibă dreptul altcuineva să răpească libertatea altuia?

Ceea ce este aerul pentru viața trupeză, neputând trăi fără să-l respirăm, — aceea este libertatea pentru suflet: prin ea și din ea trăește, din ea crește și se desvoltă, în ea respiră și numai în ea se simte mulțumit și fericit.

Nici un bun material nu-i mai prețios ca pământul pe care trăește un popor, și nici un bun spiritual nu se poate asemăna cu libertatea. De aceea, în toate vremurile cei răi și puternici, — oameni, clase sociale sau popoare întregi — când au voit să nimicească pe popoare mai mici le-au furat mai întâi pământul și libertatea. Le-au luat țara și i-au pus în robie. Numai pe urmă s'au încercat să le fure altora și limba și legea. Istoria e plină de jafuri de pământ și de jefuirea libertății popoarelor mai mici.

Dar, n'a fost putere pe lume să-i facă pe cei jefuiți să uite de pământul și libertatea lor, și să nu lupte din răspuțeri pentru a alunga pe dușman din țară și pentru a-și recuceri libertatea. E o lege a firii să fie așa. Altfel am fi animale de jug și nu oameni.

Războiul lumii la înfățișări apocaliptice

Pe frontul invaziei din Franța. — Ofensiva rusească se întetește. — Ce se petrece în Italia? Războiul aerian seamănă moarte

Cu fiecare zi, războiul lumii îmbracă înfățișări tot mai apocaliptice și face pe mulți a deveni bănuitori, că la sfârșitul lui — după cum a spus cineva — nu vor fi nici învinși nici învingători, ci numai supraviețuitori.

Într'adevăr, suntem cuprinși în vcl-bura unui război care se duce pe viață și pe moarte, cu poște de săpâniri și de cuceriri din partea ambelor părți. Pe unde a trecut războiul nu mai rămâne decât scrum și cenușe, morminte și lacrimi. De aceea putem spune că este mai mult un război condus de Satana, căci numai cei ispiți de acest duh rău sunt în stare să facă ruine și scrum din munca de secole a generațiilor trecute. Apare de dreptul ciudat faptul că de unde la început s'a spus că acest războiu se duce pentru apărarea civilizației și pentru libertatea popoarelor, — urmările lui până acum nu ne dovedește cu nimic atingerea acestor ținte.

Pe frontul invaziei

La 6 Iulie a. c. s'a împlinit o lună dela data când puternice formații de luptă de tot felul anglo-nord-american, pornind de pe bazele lor din Marea Britanie, au făcut debarcarea pe coasta de Apus miazănoapte a Franței, în așa numita regiune a Normandiei. Că această invazie a reușit și că va avea sorți de izbândă o dovedește, în oarecare măsură, faptul, că în acest răstimp aliații au ocupat un spațiu cuprinzător și în măsură să le asigure organizarea nouilor baze de plecare la atac. Cucerirea orașului Cherbourg (renumit port pe coasta franceză) a înlesnit aliaților să facă un simțitor pas spre cucerirea și eliberarea Franței. Se spune că la scurt timp după ocuparea portului Cherbourg, aliații au adus un număr de peste 2.000 lucrători, cari au început repararea stricaciunilor, pentru că să-i dea din nou viață orașului-port, care va avea să servească de aci înainte la debarcarea de trupe proaspete aliate. Pe de altă parte, convoaie întregi de vase de tot felul, sosesc din porturile de pe coasta Marii Britanii, în portul Cherbourg, aducând materiale, trupe noi, armament și alimente pentru populația franceză din regiunea ocupată de aliați.

Dar, ofensiva aliată de pe frontul invaziei nu s'a oprit aci. Dimpotrivă, angajând în luptă tot mai numeroase și puternice forțe, comandamentul aliat și-a întesit atacurile peste ambele maluri ale râului Odon, unde lupta este condusă de generalul Montgomery. În sprijinul trupelor cari luptă pe pământ a fost angajată pe o scară

întinsă, aviația, căreia i s'a dat însărcinarea de a ataca liniile din spațiile frontului german. În unele cercuri militare se spune că aliații reușind să-și organizeze noi aeroporturi (baze de plecare pentru aviație) pe teritoriul Normandiei cucerite, plănuiesc acum deslănțuirea mării ofensive spre interiorul Franței, pentru a o elibera de sub ocupația germană.

Trupele germane, însă, nu se dau bătute „cu una cu două”, ci luptă la disperare, pentru a provoca inamicului cât mai simțite pierderi în oameni și material.

Ofensiva rusească

Frontul mării ofensive rusești deslănțuită în lăuntru așa zisei Rusii albe, odată cu invazia aliaților în Franța, este în continuă mișcare și lupte înverșunate au loc în mai multe puncte din preajma localităților Minsk, Baranovitschi, Vilna, Brest-Litovsk și Bobrnisk.

În ultimile zile rușii au deslănțuit o nouă ofensivă în sudul Rusiei albe, înspre mlaștinile Pripetului, cu planul de a ocupa orașul Pinsk — în direcția frontierei guvernământului din Polonia.

Dat fiind că în partea de miazăzi a regiunii Pripetului, trupele germane s'au organizat pe puternice linii întărite, ofensiva rusească va avea încă multe piedeci în cale, mai ales că în acest spațiu întins terenul este mlaștinos și neprielnic luptelor cu tancurile.

Pe frontul finlandez ofensiva rusească continuă. În prezent se dau lupte grele între lacurile Ladoga și Onega, unde rușii au aruncat (după cucerirea orașului Viipuri) puternice unități de tot felul.

Cu toate că rușii se arată superiori în această bătălie, guvernul finlandez a luat hotărârea de a continua lupta alături de germani, până la victoria finală. Auzind despre această hotărâre, guvernul american a hotărât la rândul său, să rupă orice legătură diplomatică cu Finlanda, fapt care a fost vestit întregii lumii, în cursul acestei săptămâni.

Pe frontul din Italia

În Italia luptele sunt deasemenea în plină mișcare. Pe coasta de apus, trupele armatei a 5-a americană au ajuns în apropiere de marele port italian Livorno. O altă coloană se îndreaptă prin orașul Siena, în lăuntru provinciei Toscana.

Pe măsură ce aliații continuă cu înaintarea, cucerind tot mai mult teren pe pământul italian, viața politică se arată tot mai agitată iar guvernul lui Bonomi se află în situația de a nu mai putea conduce barca pe oceanul

(Continuare în pag. IV)

Ce ne învață animalele

Vremurile pe cari le trăim sunt dintre cele mai groaznice. Oamenii se învrăjmășesc și se omoară unul pe altul cu cea mai mare înverșunare. De o împăcare și o mulțumire obștească nici nu vreau să audă, cu toate că nu ar trebui să meargă departe pentru a culege pilde de înfrățire. Să privească numai animalele cari îi încunjură și vor vedea ce simț mare de înfrățire au acestea și cu câtă tărie fin unele la altele.

Furnicele sunt animale așa de mici și totuși se iubesc nespuse de mult și când sunt atâtea se unesc și se ajută și se apără cu atâta tărie, că te pun în uimire.

Pui o peatră peste o furnică. Altă furnică vede nenorocirea și repede aleargă și vestește pe celelalte furnici. Acestea vin și încearcă s'o scape. Unele prind de peatră, altele trag de picioare pe cea de desupt și nu se lasă până nu isbutesc s'o scape.

Când furnicile dau peste o mîncare bună, pe care însă n'o pot duce, se întovărășesc mai multe și trag mîncarea în căsulia lor.

Albinele nu pot trăi numai întovărășite mai multe, într'un stup. Când sunt atacate de vre-un dușman, s'ar toate în apărare și cu arma — acul veninos ce au-se luptă din toate puterile pentru ca să-și mîntuie împărăția din lăuntru coșniței.

Un șarpe când ajunge în primejdie, dă un sunet șuerător pentru ca să-l audă țovărășii. Aceștia auzind, aleargă repede să-l scape.

Porumbeii și turturelele se întovărășesc din dragoste. Turturelele se iubesc cu atâta credință, că zboară totdeauna șuvoi în pereche. Dacă una s'a rătăcit, jumătatea cealaltă își caută soarta pierdută. Dacă una moare, cealaltă încă de multe ori piere de dorul ei. De aici și cântecul:

„Amărîta turturică,

Când rămâne singurică”...

Când se ucide un porc și acela se vaeță plângător, ceilalți toți aleargă într'ajutor și vai de acela care e prins de furia neamului porcesc.

Caii atacați de lupi, se adună în cerc și lovesc cu picioarele de dinapoi în lupii cari îndrăznesc să le primejduiască viața.

Animale, cari în alte împrejurări se urăsc, când sunt în primejdie se însofesc și se apără cu tărie.

În finiturile friguroase ale pământului, pisica trăiește în bună înțelegere cu cănele și cu șoarecele și duc casă bună împreună.

Noi, din acelaș neam, ne dușmănim și ne urim și din cauza aceasta vrășmașul ne atacă și ne nimicește.

Oare până când?



Pe
urmele
Domnului

Cele opt fericiri

Nu mai începe nicio îndoială, că tînta după care aleargă fetele om în lume este binele, mulțumirea, îndestularea. Sau cu un singur cuvînt: fericirea. Nu este om în lume care să-și dorească răul, boala, suferința, nenorocirea. Chiar când omul fără credință și desnădăjduit își face moartea cu mâna lui, — o face crezînd că scapă cu suferința sau de nenorocire. Cum este de sigur că fiecare murim, tot așa de sigur este că fiecare vom să trăim fericiri.

Și cu toată dorința aceasta implantată în însăși rădăcina vieții noastre, cei mai mulți oameni nu ajung la mulțumire, îndestulare și pace, nu pot prinde fericirea în lumea aceasta. Și nu o pot afla nu pentru că pe pământ nu s'ar putea găsi mulțumire și fericire, ci pentru că nu o caută acolo unde este, nu merg să bea din izvoarele fericirii, ci o caută acolo unde nu mai pare a fi, dar în realitate nu există.

Pentru a scăpa pe om din această cumplită rătăcire, pentru a-i cruța de alegere zadarnică, și de prilejul suferințelor și a nenorocirilor. Mântuitorul a arătat care sunt căile fericirii, unde trebuie să le caute omul, și cari sunt fericirile cele adevărate, după cari alergînd, pe cari prinzîndu-le nu ne înșelăm niciodată.

Aceste învățături cuprinzătoare de adevăruri vecinice se cuprind în așa numita cuvîntare sau predică de pe munte, ce se cuprinde pe larg la s. Evanghelist Matei dela cap. 5—8. E, în această cuvîntare a Domnului care se începe cu cele opt fericiri, sîmburele sănătos și vecinic al întregii Evanghelii, a întregii legi morale a noului Testament

Din acest motiv vom stărui la acest loc asupra ei. În ea se cuprinde și „Rugăciunea Domnului”, „Tatăl nostru”, asupra căreia ne-am oprit mai înainte la această rubrică.

Socotim că, mai ales în vremurile grele, pline de primejdii și de ispite, cari sunt cele de azi, și vor fi încă și cele de mâine, după încetarea războiului, — este bine și folositor pentru fiecare creștin să cunoască drumurile cari duc la o adevărată fericire în viață și să se oprească cu gândul asupra lor. Pentru că mulți se vor scula, prooroci mincinoși, și ne vor zice: „Acolo e fericirea și binele, acolo dați năvală”, și pe mulți vor putea duce la nenorocire, ca Antihrist la capătul veacului. Noi trebuie să știm însă că drumul mulțumirii, al păcii, al fericirii celei adevărate ne-a fost arătat odată pentru totdeauna de Mântuitorul, atât pentru lumea asta, cât și pentru viața viitoare.

PĂRINTELE ION

CUGETARI

Porcul nu se ngrașe în ziua de Crăciun.

Pomul se cunoaște de pe roade și omul de pe fapte.

Tara moare de Tătari
Și el bea cu lăutari.

Dacă ai țară largă, decât să bagi p'altul, mai bine bagă măracini în ea.

Oțelul tare, butoiul lui își sparge.

CALENDARUL SĂPTĂMÂNII

LUNA IULIE

Dum. V. d. Rus. Ev. Mat. V. 14—20 Gl. Sf. 5.

Luni	10 S. 45 Mart. din N.
Mărti	11 M. Eufemia
Mercuri	12 M. Proclă
Joi	13 Sob. Arh. Gav.
Vineri	14 Ap. Achila
Sâmb.	15 M. Chir. și Iul.
Dum.	16 M. Atinogen

Dum. IV. d. Rus. Ev. Mat. VIII. 23—33 Gl. f. 4

Soarele

1 Iulie răs. 4 ore 35 m. Ap. 8 ore 4 m. 15 Iulie
răsare 4 ore 44 m. Ap. 7 ore 58 m.

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1 ploaie mare, 2—7 ploaie cu tunete, 8—9 bine
10—16 ploaie, 17—19 bine, 20—22 ploaie, 23
bine, 24—26 ploaie, 27—28 bine, 29—31 ploaie

LUCRĂRI LA CÂMP

Către sfârșitul lunii cosim lucerna a treia oră. Vitele se hrănesc la pășune pe mirișli. La vacile cu lapte se dă supliment (un plus de mâncare). E bun nutrețul verde, iar la boi pe jumătate uscat. Nu se mai pun ouă la cloclit.

Peste platformele de gunoi e bine să punem pământ ca să nu fie uscat prea tare din pricina soarelui puternic.

Gospodina recoltează ceapa de arpagic, varza de vară, pătlăgele roșii, vinetele, ardeiul, dovleci și castraveții. Se strânge sămânța legumelor timpurii.

În vie se continuă cu săpașul și cu stropitul cu piatră vînată.

În stupină, dela jumătatea lunii oprim roiturile firești cari produc roi slabi și slăbesc stupul din care au plecat. Deaci înainte stuparul trebuie să cerceteze fiecare stup și să-l îngrijească pentru a intra puternic în iarnă. Se ia mierea numai din cat sau din compartimentul anume construit. În cuib se lasă provizie îndestulătoare pentru iarnă.

Cultivatorii de tutun fac pregătirile pentru culesul și uscatul plantei.

Doine

Frunză verde ruptă'n triei
Eu cunosc firea mândriei.
Că cu cine s'ar iubi
Și cu mine și cu altul
Numai să n'o știe satul;
Și cu mine și cu tine
Numai să n'o știe nime.

Toți dușmanii vreau să mor
Să rămîie mândra lor;
De mor astăzi, de mor mâine
Mândra lor nu le rămîne;
Când mor eu o duc cu mine
Că noi așa ne-am vorbit
Când prinserăm la iubit.

Nândra mea cea de demult
N'am inimă să te uit
De te uită inima
Te vorbește gurița;
De te uit pe drum mergînd
Te visez noaptea dormind...

Floriceică depe tău
Spune-i mândr'o la al tău
Că noi atunci ne-am lăsa
Când o fi lună ziua
Și soare toată noaptea...

Frumos îi pomul cu prune
Și mândra cu vorbe bune;
Frumos îi pomul cu poame
Pe mândruța ține-o Doamne.

Setea de avere, setea de putere

Dacă vom răsfoi paginile istoriei vom vedea cu ușurință că cele mai mari rele și nenorociri din lume, începînd cu războaiele dintre popoare și sfârșind cu dușmăniile dintre oameni, izvoresc toate mai ales din setea de avere și setea de putere. Omul, ca și neamurile lumii, nu se mai satură de—a avea tot mai mult, și de a se ridica deasupra altuia. Sunt două porniri de care omul nu va scăpa nici odată; sunt două puteri de care avem și trebuință în viață, căci ele ne îndeamnă la muncă și la înaintare; câtă vreme sunt ținite în frâu, între marginile legii, ele ne sunt folositoare.

Numai cât e foarte greu să le ținem în frâu și să nu ne lăsăm copleșiți de ele! Duhul răului a știut ce puteri sunt acestea pentru a stăpîni prin ele lumea după voia lui, nu după voia lui Dumnezeu, când a încercat să-l ispitească pe însuși Fiul lui Dumnezeu cu ele, promițîndu-i că dacă i se va închina lui, îi va pune lumea întreagă la picioare, cu toate bogățiile ei!

În războiul cumplit ce nu mai avea sfârșit setea de avere și setea de putere merg mână în mână la cele mai mari popoare ale lumii. Prin putere se urmărește tot mai multă avere. Prin biruință, tot mai multe izvoare de câștig și de bogăție pentru neamurile mari.

Dacă desrăcăm sîngerosul războiu de haina de de-asupra sub zăre se ascund adevăratele ținte ale lui; nu vo'n descoperi la cei mari și puternici decât setea de avere și setea de putere, cele două rădăcini blestemate și amare din cari a izvo-

rit tot răul în lume începînd cu păcatul strămoșilor. Pentru că nici omul singuratic, nici neamurile lumii nu vor să țină în frâu cele două porniri primejdioase.

DIN TRECUTUL NOSTRU

Un trimis al lui Dumnezeu: Ion Corvin

După domniile lungi și glorioase ale lui Mircea cel Mare și Alexandru cel Bun, izbucnește în Principatele Române o seamă de lupte și omoruri între domnitori la scaunul țării, lupte cari fac ca în scurtă vreme să se dărâme tot ceea ce clădiseră cu atîta trudă Mircea și Alexandru.

Sărăcia și jaful armatelor turcești, ungurești și leșești se țineau lanț. Nimic nu mai rămăsese din măreția, bogăția și gloria trecutului.

Turcii, sub Mahomed al II-lea, amenințau acum cu ușurință toată creștinătatea. Ei pretindeau țării române și copii.

Tocmai în aceste timpuri grele se ivește ca un trimis al lui Dumnezeu marele român Ion Corvin de Huniade, voevodul Ardealului.

El ridică spada căzută din mâinile voevozilor români și apără creștinătatea timp de două decenii. Se amestecă în domnia țării române, schimbînd domni după cum cereau nevoile și primejdiile momentului, ba întrebunțează chiar armatele lor în luptele cu Turcii. Aceasta până în 1456, când vine la tronul Munteniei Vlad Tepeș, la al Ungariei Matei Corvin, iar la al Moldovei Ștefan cel Mare.

Din
Staturile doctorului Josif

Febra recurentă sau: Tifosul recurent

Tifosul recurent, ca și cel exantematic, se capătă prin păduchi. El se răs-pândește, așa dar, cu deosebire acolo unde trăesc mulți oameni la un loc și unde nu se ține curățenie destulată, ca spre pildă în case sau bordeie țigănești, închisori, tranșeele soldaților, pe front, etc.]

Boala este pricinuită de un microb în formă de tirbușon (sfredel), numit spiril, care se găsește în sângele omului atins de boală. Prin mijlocirea pișcăturilor de păduchi, spirilii sunt depuși din sângele bolnavului în sângele omului sănătos, pe care îl molipsește și după 5-6 zile dela molipsire se ivesc cele dintâi semne de boală.

Bolnavul este deodată cuprins de friguri, se simte rău de tot, uneori varsă și capătă fierbințeli mari de 40-41 grade. Se plînge de dureri mari de cap și dureri în mușchii picioarelor, limba îi este încărcată, murdară și uscată și adeseori bolnavul este cuprins și de gălbenare (icter).

Această stare ține cam 7 zile după care timp iarăși deodată este cuprins de niște asudări mari, fierbințele scade și toate semnele de boală pier ca prin farmec. Bolnavul începe să se simtă bine, capătă poftă de mâncare și se pare că s'a vindecat cu desăvârșire de boală.

După 7-8 zile însă, boala începe din nou: iarăși friguri, iarăși fierbințeli și dureri de cap și picioare, cari țin de regulă alte 7 zile, când vine din nou asudarea și bolnavul o dă iarăși spre bine.

Astfel de accese (atacuri) se repetă de 3-4 ori după o altă și în cele din urmă, dacă nu se ivește între timp vreo complicațiune, bolnavul se vindecă cu desăvârșire.

Dacă se ivesc complicațiuni cum sunt pneumonia (aprinderea de plămâni) sau vreo sîngerare mai mare, bolnavul poate chiar muri. În general cam 2-4 la sută a cazurilor se întîmplă să capete diferite complicațiuni și să moară 96-98 la sută, însă de regulă se întîmplă.

Ca cel dintâi mijloc de apărare în contra acestei boale destul de grele, vom căuta să ținem cea mai desăvârșită curățenie și să stărpim fără întîrziere păduchii din cuprinsul nostru. Este de mare însemnătate acest lucru, mai ales în timp de război, când boala se ivește între soldații de pe front.

Bolnavul atins de tifosul recurent, trebuie arătat neapărat doctorului, fiindcă prin mijloacele pe cari le avem azi la îndemînă se poate ușura și scurta foarte mult boala și se poate scuti bolnavul de multe suferințe.

Dr. I.S.

Cum tîmăduim piatra la rinichi

Când cineva are piatră la ficat sau la rinichi, trebuie mai întîi să ne silim să-i ostoim durerile nesuferite, ce le are și pentru asta o cataplasma caldă sau o cărămidă caldă, ori un servet udat cu apă caldă, fac minuni.

Bolnavul trebuie să stea liniștit în pat, iar dacă e nervos, îi dăm un ceai de căpițe de mac, care poate chiar să adoarmă.

CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
FOAIA POPORULUI

Multe și de toate = Sfaturi folositoare

MINUNĂȚII

Flori... negre!

Văzut-ați cândva vre-o floare neagră? Aflați, cu toate acestea, că în China, unde oamenii poartă cozi și au fețele galbene, și în India, unde locuitorii sunt tuciuarii, se gesesc plante cu flori negre, cari cresc în stare sălbatică. Cei ce se pricep spun că asta-i lucru foarte rar...

Păsările din Anglia

O foaie engleză, pe numele ei „Daiy Mail” scrie că, în anul 1939, se aflau în Anglia 70 de milioane păsări de curte. Acum numărul păsărilor din Anglia nu trece de 20 milioane.

Laptele de focă

Știți care este laptele cel mai gras? Ei bine, aflați că nu este cel de bivoliță cum poate ați crede, ci laptele de focă. Foca este un animal care trăiește în apele foarte reci dela pol. Acest lapte este de 12 ori mai gras decât laptele de vacă! Astfel se face că puii de focă se îngrașă, într-o singură săptămână, cu 12 kilograme la 20...

Saltul puricelui

Puricele poate sări dela o depărtare între 60 de centimetri și 1 metru. Dacă și omul ar putea sări în felul puricelui, atunci am putea face un salt din București cam până la Paris!...

Cât țifei se scoate într'un an din pământ

S'a făcut socoteala cât țifei se scoate din pământ într'un an. Iată cât: 26 milioane de vagoane! Din această cantitate, țara noastră dă singură 870.658 de vagoane. De-aia s'a spus că pământul României este binecuvântat de Dumnezeu.

Animalul cel mai mai deștept de pe pământ

Animalul cel mai deștept este maimuța numită Cimpanzeu. Se povestește că un cimpanzeu îmblânzit, rămas nemângâiat că și-a pierdut puțul, răpește un copil și fugă să-l ascundă în vârful unui copac, unde i-a pregătit un culcuș. În goana sa se cațără pe stânci și tot timpul își ține prada strânsă la piept. Ingrijeste de copil ca o mamă, îl spală, îl hrănește și îl leagă până ce adoarme. — Mamelor, luați pildă!

Ochiul furnicii

Ochiul furnicii e făcut din 50 ochi mici puși unul lângă altul. Ochiul muștei din case are 4000 iar ochii altor gândăniși au chiar 10.000 de ochișori.

O mare rupere de nori în regiunea Alexandria

O năprasnică furtună s'a abătut însoțit de rupere de nori cu grindină de mărime neobișnuit de mare, timp de o oră, distrugând viile, semănăturile, desrădăcinând copaci, găurind acoperișurile caselor învelite cu tablă, pătrunzând chiar prin tavane la cele mai puțin rezistențe, iar cele învelite cu țigla spărgându-le. La magazine s'au spart galantarele și ferestrele locuințelor aflate cu fața spre răsărit. Vitele mici prinse pe câmp fără puțință de adăpostire au fost în majoritate omorite iar paznicii sau muncitorii surprinși au fost foarte grav răniți. Din fericire, această furie cerească care a distrus multe hectare de vii, grâu, porumb și pășuni a fost numai pe o rază de cca. 15 kilometri în jurul orașului. Pagubele materiale sunt mari.

Dela Cercul Teritorial Sibiu

Conform dispozițiunile Marelui Stat Major se face cunoscut: Tinerii din ctg. 1938-1947 inclusiv, înscrși în controalele Cerc. Terit. Sibiu, care nu au făcut serviciul militar și care în prezent sunt absolvenți a unei școli cu 8 ani de școlaritate, fie că au fost sau nu însumați în condițiunile art. 16 din Regulamentul Legii Recrutării (Sub ofițeri rezervă) astăzi având dreptul de a fi pregătiți pentru a deveni ofițeri rezervă, sunt obligați să depună imediat la Cerc acele pentru a li se recunoaște ncest drept, urmând a fi trimși la școlile de ofițeri de rezervă. In această categorie intră și cei ce au făcut serviciul militar în prezent aflați sub arme s'au la vatră (soldați, caporali, sergenți) și nu au aceste însumări, mai puțin însă cei clasați serviciul auxiliar. Aceste dispozițiuni privesc și pe tinerii

ctg. 1938-1946 cari au absolvit 4-7 clase secundare și au dreptul la însumare în condițiunile art. 16 din Reg. Legii Recrutării pentru a fi trimși la școlile de subofițeri de rezervă.

Actele sunt: cererea către cerc; copia legalizată a cerșicalului de absolviere sau copia matricolei școlare; certificatul de cazier dovedind că nu a fost condamnat; adeverința de pregătire premilitară (această adeverință nu se cere celor ce au fost însumați anterior în art. 16 R. L. R. și celor ce au făcut serviciul militar). La amânare de studii nu au dreptul decât cei ce în anul școlar 1944-1945 vor fi în anul 4 la facultăți sau școli superioare și numai dacă până la 15 Iulie 1944 vor dovedi că și-au luat toate examenele anului III.

DE PE LA NOI

Pentru zidirea bisericii ort. din Ocna-Sibiului

Sâmbătă, Comitetul Parohial din Ocna-Sibiului-Băi, de sub președenția Părintelui Partenia Popa, parohul bisericii a organizat un frumos și înălțător Concert pentru mărirea fondului zidirii bisericii ortodoxe din Ocna-Sibiului-Băi cu concursul Dșoarei Georgeta Dimo, cântăreață de operă și funcționară la Ministerul Sănătății, acompaniată la pian de Dna Eleonora Bulureanu, soția consilierului de Casație. Concertula fost dat sub președenția de onoare a Dlui General Constantin Negoescu prefectul județului și președintele Comitetului pentru zidirea noului lăcaș dumnezeesc. Cu ocazia acestui concert, s'a strâns frumoasa sumă de 70.000 (șaptezeci mii Lei).

Trebuie să remarcăm, cu multă căldură, munca și dragostea, cu care, lucrează pentru zidirea noului lăcaș de închinare D. Prefect General C. Negoescu și Păr. Partenia Popa parohul bisericii.

Acelaș concert se va da în Duminica viitoare în frunțașă comună Săliște unde se așteaptă rezultate frumoase.

Au donat sume mai însemnate cu această ocazie Dnii: C. Negoescu prefectul județului 3.000 Lei; D. Director Weber 6.000 Lei; Huber consilier în Minister 5.000 Lei, Inspector

general Nistor 1.000; Andrescu Director în Minister 1.000 Lei; O. Popa primar 500 Lei; Grigorie Buia 500 Lei; Emil Dumitru pretor 500 Lei, Gh. Davidescu secretar 500 Lei și Nicolae Balteș secretarul comitetului de construcție 500 Lei.

Posta Administrației

Achitări de abonamente

Au binevoit a ne ușura din sarcinile materiale prin plata la timp a abonamentului următorii:

Lei 250: Ioan Ilea, Trip Ivantie, Ioan Suma, Boabeș Ioan.

Lei 290: Ioan Cașir

Lei 400: Păr. I. Popa.

Lei 480: Simion Tara.

Lei 500: Greavu Simion, notar, Tutoi Nicolae, Ioan Iluțiu, Stan Bratu, Coman Sogău, Alex. Iacob, Ioan Cotoara, Fleschin Nic., Nicolae Mosora, Nicolae Buzea, Ioan Ciora, Dragan Dimitrie, Primăria Colnic, Comeciu Ștefan adv., Constantin Joandrea, Ioan Sărbu, Simion Grădinar, Nic. Lancrangean.

Lei 700: Banca Centrală Sibiu, Piroș Nicolae, Prof. N. Negrea.

Lei 750: Nicolae Visalom.

Lei 900: Nistor Nicoară, Nic. Timonea.

Lei 1000: Păr. P. Roșca, Ioan Frățilă, Petru Vidrigin, Banca Andreiană.

Lei 2000: Valer Pascu.

Lei 2500: Banca Oașia, Soc. Agronomul-Transilvania.

(Continuare în numărul viitor)

Important și nou

pentru proprietarii de electromotoare, dinamuri, aparate și instalațiuni electrice din Mediaș și împrejurimi

ILIE NEDELEA

maestru specialist în electrotehnică, a deschis în Mediaș, str. Horea Nr. 4, lângă Spitalul de Stat, un

Atelier electrotehnic

de construcții, reparații și instalații electrice, în care execută tot felul de bobinaje și rebobinaje, transformări de bobinaje din tensiuni mici în mari și invers, schimbări de forțe și turajii, pentru toate tipurile de motoare electrice, dinamuri industriale și de automobile, precum și tot felul de reparații de aparate electro-medicale.

Execută instalații electrice de joasă și înaltă tensiune, lumină și forță. Se angajează la domiciliu, pentru verificarea și întreținerea monopompelor și instalațiunilor electrice.

Execută prompt și conștiincios orice lucrare în domeniul electricității, punând la dispoziția clienților experiența sa de peste 20 ani câștigată în această branșă.

Vizitați acest atelier și veți fi mulțumiți!

SFATURI FOLOSITORE

■ Când adormi greu puneți la ceață un ștergar cu apă rece. Răcoarea liniștește nervii și vei adormi curând.

■ Merele e mai sănătos să le mănânci înainte de culcare. Ele liniștesc nervii, ușurează ficatul, curăță gura de miros urit și ajută la mistuire.

La scrințituri țineți mâna sau piciorul în apă cât puteți răbda de fierbinte, vreo 20 de minute, și durerea va trece. Se înțelege că scrințitorile cari n'au venit la loc, trebuie întâi puse la loc.

■ Mulți copii sunt slabi fără sânge destul, palizi, bolnăvicioși numai pentru că nu dorm destul. Copiii la 4 ani trebuie să doarmă 12 ceasuri, cei de 7 ani 11 ore, cei de 9 zece ore, între 12—14 ani 9—10 ore. Dela 14—21 ani tinerii trebuie să doarmă 8—9 ceasuri pentru a fi deplin sănătoși. fac mare greșală părinții cari nu-și lasă copiii să doarmă destul.

■ Impotriva ruginii la grâu cel mai bun leac, după experiențele făcute în Germania, ar fi sarea obișnuită. Sarea trebuie preșerată primăvara în holda inverzită, cam 100—160 kg. la hectar. Oricine poate face o încercare pe o bucată de holdă mai mică.

■ O alifie împotriva mâinilor crăpate de vânturi se poate face punând 15 grame ceară tăiată bucățele în 20 gr. unt de lemn. Vasul în care e unt de lemn cu ceară se pune într'o oală cu apă și se așează la foc până se topește ceara din unt de lemn. Se capătă așa o alifie foarte bună pentru mâinile crăpate.

■ Slăcina se poate păstra neafumată dacă o ținem 15 zile în sare, apoi punem într'o oală o pătură de fân una de slăcină, și tot așa până se umple lada, sau o umplem cu fân, dacă n'avem slăcină destulă. Apoi lada se pune la loc uscat și ferită de șoareci.

■ Ouăle proaspete se cunosc dacă le punem în apă sărată bine; cele proaspete sunt mai grele și merg la fund, cele stătute fiind mai ușoare nu se cufundă de tot.

■ Sămânța de bostan ajută să se curețe din intestine panglica — tenia, (un vierme lung, din zale ca un lanț, ce se face din linte de porci).

■ Ceapa e bună pentru mistuire la cei cu stomacul leneș, să nu fie mereu încuiați.

■ Morcovii cruzi fac poftă de mâncare.

■ Usturoiul în lapte e leac bun împotriva limbricilor.

■ Pătlașele roșii sunt bune pentru ficat.—urșicile pentru cei slabi de plămâni

● DACA CITEȘTI FOAIA, nu o arunca, ci împrumut-o și vesinului pentru a o cunoaște și el

Depozitul Monopolului Alcoolului

Sibiu, Piața Unirii Nr. 7

ANGAJEAZĂ IMEDIAT

un agent distribuitor și încasator nemobilizabil

INFORMAȚIUNI ULTIMELE STIRI

ABONAMENTE:

Pe un an — — — — Lei 500.— Instituții și autorități Lei 2.500.—
Pe o jumătate de an — „ 250.— Abonament de sprijin „ 6.000.—
Pentru negustori și com. „ 700.— PREȚUL UNUI NUMĂR „ 7.—

● **AU BINEMERITAT RECUNOȘ-
ȚINȚA PATRIEI:** Dna Lucreția Muntean, văduva protopopului Aurel Muntean dela Huedin-Cluj; și Dna Camelia Costea, văduva preotului Traian Costea din comuna Trăsnea-Sălaj—ai căror soți au fost omorâți mișelește de bandele de Secui și Unguri, la scurt timp după ocuparea Ardealului de Nord, în toamna a anului 1940. Celor două preotese văduve, Statul le-a asigurat o pensie lunară, pentru a-și purta povara ultimilor ani ai vieții. Dumnezeu să răsplătească pe bunii români cari au intervenit la guvern, să le eibă în seamă, căci au binemeritat dela naștere!

● **ȚINȚA SOVIETICILOR** este, printre altele, și aceea de a-și întinde stăpânirea lor peste: România, Dardanele, Bulgaria, Grecia, precum și asupra unor părți din Germania, Ungaria, Polonia, Finlanda și țările baltice—din partea de miază noapte a Europei—așa anunță ziarul german „Deutsche Allgemeine Zeitung”. Pentru atingerea acestor ținte, Rusia se bizuie mult pe sprijinul Mareșalului sârb Tito, care poartă în prezent lupta împotriva Germaniei, pe teritoriul Jugoslav.—Așa dar... pofta vine mâncând...

● **MARE FOAMETE DOMNESTE
ÎN ROMA**—așa declară locuitorii orașului sfânt, cari s'au refugiat în nordul țării. La multe articole de consum prețul s'a urcat în mod simțitor, din pricină că soldații americani și englezi cari se află în trupele de ocupație se „joacă cu banii”, plătind pentru orice, cât li se cere.

● **BACNOTELE BRUNE DE 1000
LEI** cu cele două țărance în mijloc, Banca Națională le mai primește spre preschimbare până la 31 August a. c. După aceasta dată își pierd orice valoare.

● **OFICIUL POȘTAL PRIN AVION.** Ministerul Afacerilor Interne face cunoscut tuturor administrațiilor locale că pot expedia orice corespondență urgentă prin avion, scriind pe plicul cu corespondența „Prin avion”, depunând corespondența la oficiile poștale ale orașului de reședință respectivă.

● **MAI MULTE ORAȘE DIN FIN-
LANDA PĂRĂSITE DE POPULAȚIE.** În fața înverșunatei ofensive rusești care s'a deslănțuit de câteva zile pe teritoriul Finlandei, guvernul a luat din vreme măsuri, pentru salvarea populației din orașele amenințate cu bombardarea și ocuparea de către sovietici. Astfel se anunță că s'a început, evacuarea mai multor orașe și localități de pe coasta de nord a Finlandei, printre cari și orașul Helsinki, capitala țării.

● **PIERDERILE RUSIEI DELA ÎN-
CEPTUL RĂZBOIULUI.** După unele socoteli făcute de cercurile militare din Berlin—dela începutul războiului rușii au pierdut numai puțin de 18 milioane soldați, 93.420 tancuri, 88.746 de tunuri anticar, 4266 tunuri antiaeriene și 57.954 de avioane.

De unde — ne întrebăm — izvorul nesecat de oameni și materiale de războiu al sovieticilor cari au deslănțuit, cu toate acestea, o mare ofensivă pentru stăpânirea Europei?

● **FIECARE COMUNĂ VA AVEA
UN APARAT DE RADIO.** A fost, de altfel, o veche dorință a „Astreii”,

care în parte s'a împlinit în multe sate unde modestele ajutoare ale noastre au putut ajunge. Mai nou aflăm că pentru împlinirea totală a acestei dorințe și nevoi a satului, Ministerul Propagandei Naționale, la dispoziția căruia i s'a pus suma de 3 milioane lei, va procura și trimite fiecărui sat din cuprinsul țării câte un aparat de radio.

● **UCIDEREA UNUI MINISTRU
FRANCEZ**—Ministrul francez al Ministerului Propagandei Naționale, d. Filip Henriot a fost ucis în noaptea de 27 spre 28 Iulie a. c., în chiar locuința s'a din palatul ministerial. Uciderea s'a făcut cu gloanțe de revolver trase de un grup de 15 indivizi îmbrăcați în uniforme. A fost o ucidere cu adevărat mișelească, deoarece nefericitul demnitar francez tocmai dormea în clipa în care grupul asasinilor a pătruns în casă.

● **MARIFRĂMĂNTĂRII ÎN ITALIA
DE SUD.** După știrile pe cari le aduc unele ziare din Italia de sud (ocupată în prezent de aliați), acolo și-au ridicat de un timp în coace capul numai puțin de 37 partide politice. Se spune că numai comuniștii au cel puțin patru partide. Despre guvernul lui Bonomi se spune că nu ar fi în stare să jînă strâns frânele, din care pricină, situația lăuntrică a Italiei de miazăzi este în plin haos.

● **PATRU COPILAȘI ÎN AȘTEA-
PTĂ ZADARNIC MĂICUȚA.** Muncitoarea Udrea Floarea Dumitru, în vârstă de 42 ani, din București, era văduvă de mai multă vreme. Avea patru copilași pentru care munca din greu. Acum câțva timp, Floarea a cunoscut pe zidarul Ion Delea. O vreme au trăit amândoi în concubinaj. Poate femeia se gândea că bărbatul, cu munca lui, îi va ajuta să-și crească mai ușor copiii. Din nefericire, Ion Delea avea o meteahnă veche: rachiul. Tot ce câștiga se ducea pe băutură. Întârzia prin cârciumi zile întregi și, când termina banii venea acasă să-i ceară Floarei. O vreme au durat lucrurile astfel până în ziua când femeia s'a mutat în Prelungirea Giulești Nr. 153. Despre Ion Delea n'a voit să mai audă. Zugravul, și-a înecat, câțva timp, amarul în rachiul. Când n'a mai putut a început să nutrească gândul crimei. Beat fiind, s'a înarmat cu un cuțit de bucătărie și a pândit pe Floarea dis de dimineață. Pe la ora 9 aceasta a plecat la muncă, însoțită de femeia Rafira Dumitru. Pe câmpul Giulești a fost ajunsă din urmă de Ion Delea care, fără nici o vorbă, i-a dat 11 lovituri de cuțit. Nefericita femeie a murit pe loc. Ucigașul a mai avut țaria să-și taie apoi burta cu același cuțit plin de sângele victimei. — Patru copilași își așteaptă zadarnic măicuța.

● **O ÎNTÂLNIRE APROPIATĂ ÎN-
TRE CONDUCĂTORII STATELOR
ALIAȚE.** Un ziar suedez vestește că d-nii Roosevelt, Churchill, Stalin și Ciang Kai Shek ar urma să se întâlnească în săptămâna viitoare, probabil la Washington, (America) pentru a discuta organizarea internațională de după război. Am fi tare curioși să știm cum vor alcătui noua față a lumii.

Un nou bombardament aerian asupra orașelor Brașov și Pitești

În cursul zilei de 4 Iulie a. c. numeroase și puternice formații de avioane anglo nord-americane au săvârșit noi bombardamente asupra orașelor Brașov și Pitești, provocând mari stricăciuni și ucigând mai multe ființe nevinovate.

O parte din formațiile cari au atacat în această zi au putut fi văzute și dasupra Sibiului.

Alte cutremure de pământ în Turcia

În Anatolia de apus și în deosebi în regiunea orașului Gediz, din Turcia, s'au pornit la începutul lunii Iulie

noui cutremure de pământ, cari continuă încă.

Se anunță că până în prezent au fost nimicite mai multe sate.

Rusia devine tot mai amenințătoare

Dela începerea ofensivei sovietice, tema despre pericolul roșu ce amenință dinspre Răsărit preocupă iarăși o bună parte din cercurile conducătoare ale Statelor europene. Cu privire la situația din Răsărit, ziaristul spaniol, Aznar își exprimă părerea în felul următor: „Germania nu vrea în nici un caz să-și piardă tot sângele în Răsărit. Atâta timp cât mai posedă teritorii rusești, va ceda din ele. Rusia vrea să fie cea mai puternică și mai temută forță militară între țările care dictează pacea. Nici un alt popor să nu fie în stare să-și impună pretențiile cu o voce atât de diclatorială ca Rusia. Dacă drapelul Moscovei se va oglindi în apele

Vistulei, nici un om nu va mai putea cere dela Stalin ca aceasta să recunoască cu are sau cutare frontieră. Dacă la sfârșitul acestei veri tancurile armatei roșii ar sta pe malurile mării Baltice, nimeni nu va mai avea puterea să discute cu Stalin despre soarta popoarelor baltice. Celălalt braț al cleștelui rusesc se întinde spre Balcani. Lucrurile sunt atât de clare, încât numai un nebun nu le poate pricepe. Cum este cu puțință ca popoarele Europei și Americii să nu vadă asemenea lucruri, deoarece interesele lor superioare nu se pot trivesc de loc cu urmările pe care le deschide o victorie a armatei roșii întregii lumi”.

Războiul lumii ia înfățișări apocaliptice

(Continuare din pag. I.)

furtunos și agitat al luptelor politice cari au pornit între cele peste 32 de partide politice odrăslite, ca iarba după o iarnă grea și îndelungată.

Foc, scrum și cenușe

Războiul aerian a semănat în ultimele zile, multă jale, scrum și cenușe pe întreg cuprinsul statelor europene, cu osebirea câtorva mai narocoase cari au scăpat până acum. Cele mai greu atinse de aviația aliată sunt Germania, Ungaria, România, Bulgaria, Italia și Franța.

În România au fost serios bombardate, din nou București—apoi orașele ardeleni Timișoara și Aradul, precum și liniile ferate, poduri și alte instalații de interes militar.

Pe unde a trecut aviația aliată, s'a semănat multă moarte, lacrimi, scrum și cenușe, lăsând fără adăpost numeroase familii. Spitalele gem de răniți, cu mădulele spintecate, pentru simpla vină de a fi rămas pașnici la locuințele lor și în localitățile unde își aveau un rost alcătuit după legile lui Dumnezeu.

Iată, dar, rezultatul în parte al războiului care s'a început „pentru li-

bertatea popoarelor și civilizația lumii”.

Noua armă germană

În tot cursul săptămânii germanii au continuat să arunce din ascunzătorile de pe coasta Franței, noua lor armă secretă, asupra Londrei și a altor regiuni din Marea Britanie. După două săptămâni dela întrebuițarea acestei arme numită și „V. 1” se crede că nouă armă germană va fi întrebuițată încă multă vreme și că ea va da mult de gândit englezilor asupra cărora este îndreptată.

În prezent se lucrează la perfecționarea ei și se crede că se va ajunge acolo, încât noua armă să facă adevărat prăpăd în locurile atinse. E vorba ce avionul-robot „V. 1” să fie fabricat pe o scară mai mare și să fie aruncat în cârduri, pentru a semăna și mai multă groază în rândurile populației engleze.

Cu toate încercările făcute, în timpul acestor două săptămâni, aviația engleză nu a putut da încă de urmele locului de unde se aruncă acești „câini ai iadului”.

VIZITAȚI

GRĂDINA „VENEȚIA” RESTAURANT

SIBIU, PIAȚA UNIRII Nr. 6 — TELEFON 714 b (Lângă cinematograful Apollo)

Servește zilnic, dela orele 11 a. m. până la orele 11 seara, tot felul de mâncări calde și reci, precum și specialități la grătar. Bere, vinuri, șampanie și tot felul de băuturi spirituoase speciale dela ghiață — Muzică selectă în fiecare zi și seară.

Propr. D. D. DADERLAT, refugiat din Iași

AGRICULTURA-ECONOMIE-GOSPODARIE

FEMEILOR, FIȚI GOSPODINE!

Trebue să recunoaștem că în unele părți ale țării agricultorii și muncitorii noștri se hrănesc destul de prost — cu toate că nu lipsa de alimente i-ar constrânge la acest trai chinuit, ci mai mult lipsa de pricepere în gătit a femeilor.

În orice gospodărie partea hranei este lăsată pe seama femeii. Se spune că *femeia chibzuită este regina și soarele casei*. Și așa este! Copii vor fi frumoși, grași și sănătoși, odăile casei curate, aerisite și cu gust. Dar nu numai atât! Gospodina harnică și cu dragoste față de familia ei pune mâna și la alte lucruri din ogradă. Iși întemeiază o mică grădină de zarzavaturi, pentru a le avea cât mai la îndemână și tot așa va întemeia o grădină de flori, căci femeile care nu cultivă flori, nu vor cultiva nici alte bune însușiri cari se cer unei vrednice și cu adevărat gospodine. Este îndeajuns să intri într-o gospodărie, pentruca să-ți poți da seama în ce măsură este prezentă mâna găzdoaicei. Ușor poți deosebi după casă, curte și copii, pe gospodina vrednică de cea netrebnică.

Să nu uite gospodinele noastre că la munca trudnică lângă pământ se cere o hrană cât mai bună și mai gustoasă. Numai hrăniți așa, cei din familie vor „pune osul” și vor munci cu trageră de inimă. Altfel, lucrul lor va fi de mântuială, așa cum și mâncarea gospodinei va fi făcută „în galop” și de mântuială.

În țară la noi, — așa cum arată cele mai proaspete socoteli — un țărăn consumă anual în mijlociu cam 22 kgr. de carne, 36 kgr. lapte, 80 ouă și cam 6 kgr. zahăr, pe când în Danemarca (o țară mult mai mică) fiecare om consumă 52 kgr. carne, 256 kgr. lapte, 143 ouă și 51 kgr. de zahăr.

Cei mai mulți țărani, în loc să în-

trebuințeze laptele și oul drept hrană zilnică, vând aceste produse la oraș. uneori pe prețuri mici, pentru a cumpăra „stamba”, „americană”, „crep de șin” și pantofi pe sub care poate trece în zbor rândunica — vorba lui Nenea Visalon din Hopârtele.

Prea puține gospodine nu-și dau, apoi, seama că dintr-o proastă alimentare, se nasc cele mai multe boli: pelagra, oftica, tifosul cari toate

sug din vloga copiilor. Căci dacă țara noastră este printre primele în nașterea copiilor mulți, tot ea stă și printre primele în cazurile de moarte ale acestora.

Mamelor și gospodinelor, pătrundeți-vă mai bine de aceste adevăruri și căutați să fiți la înălțime, pentru mai buna propășire a familiei și a neamului nostru.

O binevoitoare

Sfaturi pentru plugari

Cum să ne asigurăm un câștig

Au venit timpuri, când țărănul în zadar muncește la pământ, căci rămâne în pagubă și în anii de secetă și în anii roditori.

Dacă țărănul pierde în anii secetoși, este lucru natural: câmpul n'a rodit, gospodarul n'are ce vinde.

Dar am ajuns la niște vremuri, când cu cât anul e mai roditor, cu atât mai multă pierdere are plugarul, pentrucă pe munca lui nimeni nu dă un preț omenesc.

Ceea ce pătește țărănul nostru astăzi, au pățit plugarii din țara Danemarca acum câteva zeci de ani. Însă ei au știut să găsească leacul nenorocirii ce năvălise peste ei.

Ei cu totul s'au lăsat de vânzarea cerealelor. În loc să le vândă pe degeaba, Danezii au început a le întrebuița pentru hrana vitelor, porcilor și păsărilor, știind bine că această marfă are totdeauna preț bun.

Făcând așa ei în scurt timp în loc de cereale au început să vândă alte mărfuri, și anume: boi, porci îngrășați, lapte și brânzeturi, păsări și ouă

Aceste mărfuri fiind mai bine întrebate, zilnic aduceau banul proas-

păt și aduceau mai mult venit.

Într'un cuvânt s'a dovedit, că cerealele prefăcute în carne, ouă, brânzeturi, ajungeau la un preț îndoit, ba chiar și întreit.

Iată cum s'a întâmplat că țăranii din Danemarca, cari acum 30-40 ani singuri mureau de foame, astăzi ei hrănesc pe multe țări și duc un trai adevărat boieresc.

Intoarceți miriștile

Printr'o hotărre a Consiliului de Miniștri totu agricultorii, proprietarii de pământ sub orice formă, sunt obligați, ca imediat după ridicarea recoltelor de păioase și altele, să facă întoarcerea miriștilor și a ogoarelor unde urmează să se facă însămânșările de toamnă. Nu se îngăduie a rămâne nearat nici o palmă din astfel de terenuri. Cei cari se vor lăsa pe tânjală vor fi amendați dela 5000—12.000 lei, iar celor mobilizați pentru muncile agricole li se va ridica acest privilegiu. Amenda în bani poate crește până la 30000 lei.

Profesoara de gospodărie

Ana Victor Lazăr

Cartofi prăjiți Se curăță cartofi, se spală și se taie dealungul sau dealatul în felii mai groase ca mușea cuțitului și se prăjesc rumen pe amândouă părțile în untură. După ce i-am prăjit, îi sărăm și îi mâncăm cu carnea fiartă de vacă și cu sos, precum și lângă friptură de porc sau vacă.

Pirea de cartofi. Curățăm cartofii, îi spalăm, îi tăiem felii mici și îi punem cu apă și puțină sare să fiarbă. După ce au fiert, scurgem apa și frământăm cartofii bine cu o lingură de lemn. Prăjim apoi o ceapă tăiată mărunt în două linguri de unsoare sau unt, apoi turnăm pirea de cartofi în unsoarea și ceapa fierbinte, sărăm, amestecăm bine și-i lăsăm să se prăjească împreună, grijind să nu se prindă pe fundul vasului. Cartofii astfel pregătiți se dau lângă orice fel de carne, dar și cu murături.

SFATURI PENTRU FEMEI

■ **Ca să rămâneți tinere.** Cele mai multe femei (dar mai ales cucoanele) ca să pară mai tinere dau pe față fel de fel de „rumenele” și alte bazaconii, pe cari le cumpără cu bani grei. Unele mai du apoi și răul bețug de a duhăni „pe întrecere” cu bărbații, fără să-și dea seama că duhănitul pentru o femeie îi scade mulți ani din viață și o îmbătrânește fără vreme. — Femeilor ca să vă păstrați mai mult tinerețea, lăsați-vă de aceste două păcate.

■ **Înțărcațul copilului** se face încet cu încetul, începând cu a șasea sau a opta lună. Dela a opta lună hrănirea copilului nu este îndestulătoare numai cu lapte, de aceea se recomandă lapte cu gris, pireuri, (din cartofi, morcovi, etc.) I se mai poate da copilului și o ciorbă ușoară.

DUMINECA, ÎN SAT LA NOI

FOIȘOARĂ

Obiceiuri de căsătorie la alte popoare

Fiecare popor își are obiceiurile sale. Așa și la căsătorie sau căsnicie.

La multe neamuri (triburi) sălbătice din America, bărbatul are dreptul să-și alunge soția, fără însă a fi silit să-i întoarcă zestrea, dacă în vreme de doi ani de zile nu rămâne însărcinată.

În Australia, la tribul numit „Ra-Da-Ta-Kum”, adevărul „Săgetătorii Cerului”, femeile frumoase, când se mărită, sunt obligate să-i dea șefului tribului o sumă de bani, hotărâtă de marele preot, dar după puterea generelui și a miresii. Băni aceștia se folosesc să se înzestreze fetele sărace și urite (care nu s'ar putea mărita). Iată un bun, frumos și milos obicei, care n'ar strica, dacă s'ar împământeni și la noi.

Acest obicei îl aveau mai demult și locuitorii insulei Ciogea, de lângă Veneția (Italia), dar acum l'au pierdut. La începutul republicii venețiene

(câteva sute de ani în urmă) fata era ținută într-o mânăstire vreme de 3 luni, ca să se curătească [de păcate și de obiceiurile rele. Și numai după această vreme fata era bună ca să ajungă soție.

La Albanezi și la alte popoare din Macedonia, bărbatul a doua zi după nuntă, pleacă în lume ca să facă avere. Dar cu soția lui nu a avut încă legături truștești, așa că ea rămâne încă tot fecioară (virgină) și așteaptă să i-se întoarcă „mirele”, adevărul bărbătelul, cu care nu a avut încă legături truștești. Numai când venea dovada morții soțului, numai atunci se putea căsători cu altul, altcum femeiușca trebuia să aștepte, de multe ori zeci de ani în șir.

Cazacii din Don (Rusia) au obiceiul ca mireasa să aducă ca dar de nuntă — pe lângă alte daruri — și un mănunchi de nuiele de răchită (salcie). Nuielele aceste se sfințesc odată cu slujba căsătoriei, în biserică. Și bărbatul are dreptul să-și bată soția cu aceste nuiele, dacă cumva în vremea căsniciei lor, soția nu e credincioasă bărbatului ei.

La unii Tătari din Asia, înainte de căsătorie, bărbatul se ia la trântă cu logodnica lui. Dacă biruește flăcăul nunta se poate face, altcum nu. Fi-

indcă vorba ceea: nu-i bine ca femeia să ajungă cocoș în casă.

În Laponia (țară friguroasă la Nord cu eschimoși) femeia își alege bărbatul, iar cererea în căsătorie se face de către neamurile miresei. Bărbatul înainte de nuntă trebuie să fie cercetat dacă e sănătos și voinic. Că numai atunci se poate însura.

În Mexic (America) la unii indieni (piele roșii) bărbatul își alege soția când ea are abea vârsta de 8-10 ani. Nunta are loc, și fetița e dusă la casa bărbatului ei, care o crește până la vârsta de 16-18 ani. Când vine vremea aceasta se face o nouă serbare de nuntă. Și după această serbare ei au dreptul să trăiască ca bărbat și nevastă.

Câte noroade atâtea obiceiuri! Unele sunt bune, altele sunt rele, după cum e și învățătura lor.

GĂCITORI

Tandără, mândră	
Șade'n grindă	
Și vorbește	
Ungurește.	(Rândunica)
Ce stă'n apă	
Și nu putrezește?	(Umbra)
Într'o vâlcea	
Într'o cățea	(Melița)

SNOAVE

Nu s'au betegit. . .

Într'un sat din Secuime, medicul cercual a vizitat cocioba unui Săcui sărac, care avea o singură chilie, în care însă ședeau împreună gazda nevasta lui, 5 copii, 2 porci și câteva găini.

— Ianos gazda — zice, medicul — nu e sănătos a ținea cu voi în casă porcii și găinile.

— Nu? zice mirat Ianos. D'apoi, că i-am ținut și iarna trecută cu noi în casă și nu s'a betegit nici unul.

Satiră poporală

Frunză verde iarbă lată
Zace toanta mea pe vatră
Cu capul cât o poiată —
Ba'to Dumnezeu s'o bată!
Aseară la lumânare
Imi părea toanta o floare;
Dimineața m'am sculat
Și-o văzui, șezând în pat
Mă mir că nu m'a mâncat!
Și-a eșit toanta'n ocol
A eșit cu capul gol
Ș'un vitel mare bălat
A luat porțita'n cap
Ș'a fugit pân'a crăpat.

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI”

Din îndrumările „Astrei” Reîntoarcerea la sate

De un timp încoace Asociațiunea Astra se arată tot mai preocupată de probleme ridicării satelor românești la o mai bună stare culturală și mai ales economică. Dacă Astra lucrează spre aceste ținte, ea își dă mai bine seama, ca oricine altul, că greul poporului românesc—jărănimea satelor îl formează. Ea este talpa pe care rezimăm atât în vreme de pace, cât și în vreme de războiu. Clasa de mijloc (burghezimea cum i se mai zice) fiind stabilită mai ales la orașe și în târguri e cu mult prea mică, pentru că pe greutatea ei să se poată rezima forța de căpetenie a afirmării însușirilor noastre ca popor și națiune. Dar, aceasta nu înseamnă că burghezimea noastră românească nu s'a dovedit și ea tot pe atât de vrednică în păstrare și cultivare bunelor noastre însușiri și simțăminte. Cunoaștem mulți dintre burghezii români, cari deși trăiesc la orașe, totuși ei nu au rupt legătura cu satul din care au mâncat. Ne sunt vii atâtea pilde când meseriașii și negustorii români au ajutat satul de baștină fie prin danii pe seama bisericilor a școlilor, a caselor culturale—fie pentru alte scopuri prin cari se urmărea legătura strânsă cu „cei de un sânge și de-o lege”.

E timpul verii! Imprejurările războiului au silit pe mulți dintre fiii satelor—negustori, cărturari, medici, avocați, etc.—să se reîntoarcă în mijlocul satelor. În această împrejurare „surtucarul” vine în contact nemijlocit cu „opincarul”, Lanol la Români, nu este, ceva nefiresc, mai ales dacă ținem seama că toți am plecat la carte, la meșteșug și la negoț, după ce mai întâi ne-am făcut primii ani ai uceniciei, cunoscând tainele muncii trudnice lângă ogor sau pășcând turmele de oi, pe un clin sau altul al munților.

Așa fiind și mai ales azi când se pune seama de căpetenie pe ridicarea economică a satului, datoria fiecărui surtucar reîntors la sat este să stea în ajutorul înfăptuirii programului de muncă al „Astrei”. E cea mai fericită și bună ocazie pentru mulți de a-și putea vădi legătura și dragostea lor față de satul românesc. Toți cărturarii fie statornici, fie vremelnici reîntorși la sat, cari rumegă în gândul lor vreun plan sau vreo schiță în scopul binelui obștesc al semenilor—sunt datori azi să lucreze, mână în mână, cu Asociațiunea noastră „Astra”, care își are în fiecare sat și cătun o organizație a sa numită Cere Cultural.

Domnii reîntorși la sat să folosească timpul prețios pentru a cerceta nevoile satului; să stea de vorbă cu țărani și să chibzuiescă prin ce anume mijloace s'ar putea ajuta cu ceva spre ridicarea lor la o mai bună stare. Căci, pentru a cunoaște bine un lucru, e bine să-l pipăi cât mai îndeaproape. Satul românesc ascunde în sânul lui și unele dureri, necazuri și doruri, pe lângă cari nu putem trece nepăsători, fără a ne atrage asupra noastră blestemul cerului și disprețul sătenilor.

Ar fi un păcat strigător la cer să mai colinuăm cu practici bolnave ca acelea cari au deschis prăpastia între „surtucari” și „opincari”. Desigur, că, în cea mai mare parte, vina o poartă o seamă din categoria celor dintâi, cari reîntorși la sat nu au mai

Astra și Eroii neamului

În ultimele zile s'au desfășurat pe întreg cuprinsul Despărțământului Central județean de sub președenția dlui. Prof. Silviu Țeposu, înălțătoare serbări de pomenire și preamărire a neuitaților noștri eroi — fii ai satelor de plugari.

La Poplaca

Tineretul intelectual evacuat din Moldova, în colaborare cu membrii corpului didactic sub conducerea Păr. Prof. Simion Radu, a organizat o frumoasă serbare închinată „Eroismului românesc”, cu care ocazie s'a realizat un venit de 12.000 lei. Au vorbit despre faptele de arme ale eroilor noștri, d. inv. Vlad Foamete și inv. evacuat Luca Ciobotaru.

Din suma încasată la această serbare se vor cumpăra daruri pe seama ostașilor răniți din spitalele Sibiului.

La Benești

Serbarea Eroismului românesc în această comună a fost organizată cu concursul elevilor școlii primare de Stat, sub conducerea dnei. Prof. E. Zamfirescu, Lungoci și inv. Poplăcenel și Ferrea. Preoții localnici, Scorobeț și Oros au slujit un parastas pentru eroi, iar după masă s'a desfășurat în localul Casei Culturale, serbarea în cinstea eroilor căzuți pe câmpul de luptă în actualul război.

Printre cântecele patriotice și declamările ocazionale, organizatorii au rostit cuvântări pentru preamărirea jertfei celor mai buni fii ai țării.

Gârbova-Sibiu

„Ziua eroismului românesc”, organizată după îndrumările Despărțământului Central al Astrei, s'a desfășurat în comuna Gârbova-Sibiu, cu o deosebită cinstită, atât din partea localnicilor cât și din partea fraților evacuați. După sfânta Liturghie s'a oficiat un parastas pentru eroii satului, de către un sobor de preoți, alcătuit din C. C. L. L.: Pr. Ion Muntean (Reciu); Nicolae Opreș (Gârbova); Ion Popa (Reciu); și Constantin Hășcău secretarul Vicariatului ortodox român din Alba Iulia. Păr. Ion Muntean a rostit predica zilei.

În după amiaza zilei s'a desfășurat la școala primară de Stat un program festiv, la care și-au dat contribuția elevii școlii primare de Stat localnice sub conducerea dnei. Marina Vulc. Au recitat poezii cu mult suflet, elevele Mărcineanu, Veronica Mihalache, Maria Nechita și Elena Vlasă dela școala normală din Iași și Lucia Opreș, elevă la școala primară de Stat Gârbova. Bucățile de cântece au fost bine și cu suflet executate datorită strădanțiilor depuse de elevele ieșiene: Ana Ciubară și Rodica Foghel.

La sfârșitul programului artistic Păr. Nicolae Opreș, parohul comunei a vorbit despre cultul eroilor cari s'au sacrificat pe altarul patriei.

Nolarul comunei, d. Petrică Cărpinișan s'a dovedit și cu acest prilej un

știut nici cum se numește grebla, până când aceasta nu va plesni peste nas...

Am dorit, deci, cu reîntoarcerea la sat a „surtucariilor” săliși de împrejurările războiului, să nu fie petrecută în nepăsare, ci prin ea să ne înfrățim cu toate puterile noastre, cu toate simțămintele cele bune — întru prosperitatea acelor din mijlocul căror am plecat aproape fiecare.

Să facem din această reîntoarcere la sat o binefacere ci nu o povară — iată îndemnul „Astrei”.

NICULAE OBEADĂ

larg sprijinitor al luptei pentru afirmarea poporului românesc.

Armeni-Sibiu

Duminea trecută a sosit în comuna noastră d. Prof. Nicolae Martin, delegatul Asociațiunii „Astra”, în vederea organizării Cercului Cultural. Cu acest prilej mulți țărani ne-am înscris în Cercul Cultural, cu dorința fierbinte de a ajuta Asociațiunea în lucrarea ei pentru ridicarea culturală și economică a satelor. Până în prezent ne-am înscris peste 32 țărani cari au achitat taxa de membri. Comitetul Cercului Cultural a fost alcătuit din d. Pr. I. Bratu, Președinte, Pr. I. Evi vicepreședinte, A. Catelea, inv., secretar, R. Presăcan, casier, F. Coptil, bibliotecar, iar membrii în comitet d. O. Bologa, notar, S. Bratu, I. Neamțu, D. Gligor și Gh. Neamțu, primar. La sfârșit d. Prof. Nicolae Martin, a vorbit țărănilor despre

cultivarea plantelor textile. — De reținu că de un timp încoace armenii se arată cu un tot mai viu interes pentru „Astra” — singurul așezământ al Ardealului care muncește pentru ridicarea culturală și economică a satelor.

Bogatul Român

Comitetul Cercului Cultural din comuna noastră a fost alcătuit din următorii intelectuali și țărani cu tragere de inimă pentru Astra și popor: Preot I. Săbău, președinte; Pr. A. Mărginean, vicepreședinte; E. Mărginean, secretar; N. Gândită, casier; D. Bunea, bibliotecar, iar membri în comitet: Dionisie Răulea, inv. pensionar și primar al comunei; I. Dancu, N. Predeaș și S. Hurdă inv. refugiat. Delegatul Despărțământului de plasă, d. N. Baiteș, inv. a vorbit despre „Puterea credinței” îndemnând pe cei de față să creadă în biruința dreptății neamului românesc.

DESPĂRTĂMINTELE NOASTRE LA LUCRU

Astra în munca de războiu la Săliște

Munca de războiu în toate comunele din plasa Săliște se desfășoară într'un chip cuprinzător. În fiecare comună elevii de curs primar și secundar coduși de învățătorii și profesorii lor săvârșesc programul întocmit conform îndrumărilor și ordinelor date de Ministerul Educației Naționale. La această muncă sunt încadrați în fiecare comună elevii și elevele, învățătorii și profesorii aflați refugiați din diferitele părți ale țării. Dacă munca de războiu în plasa Săliște își ajunge scopul său, o parte însemnată a acesteia este meritul D. Inspector general S. Țeposu care a leargă, zi de zi, sat de sat dând îndrumări, sfaturi și supraveghind executarea programului.

Din cadrul oficial al muncii de războiu amintim strădania depusă de corpul didactic cu elevii și elevele de curs primar și secundar atât de cei din localitate cât și cei refugiați din modesta comună Galeș. Aici s'a aflat de un timp că în comuna vecină Vale se află adăpostiți 40 — 50 de elevi orfani.

Pentru a le face o bucurie, și pentru a le duce un cuvânt de mângâiere,

s'a interprins o colectă între fruntașii comunei Galeș între bunii gospodari și însuși între ei între elevi și eleve. S'a strâns o mulțime de alimente, făină, ouă, zahăr, lapte, untură, din cari s'a făcut gogoși și alte lucruri. Toate aceste preparate s'au făcut cu supravegherea și munca D-nei prof. M. Stănilă ajutată de câteva eleve din comună. S'au făcut peste 40 pachete, cari au fost duse în comuna Vale și distribuite orfanilor.

În cadrul unui program artistic condus de dna inv. Maria Creangă, d. Prof. D. Florin a vorbit celor de față despre lupta memorandiștilor. D. Inspector general S. Țeposu care însoțise grupul acesta în urma împrejurării că D. Tipuriță în cele câteva cuvinte își amintește de fostul său profesor care era însuși persoana inspectorului Țeposu prezent, nu întârzie a-și spune cuvântul de indemn către fiecare Român, ca azi, mai mult ca ori când, să ne unim, să nădăjduim și să veghem la credința strămoșească de a ne vedea iar uniți și înfrățiți toți Românii în scumpa Țară Românească.

Unul din cei de față

Astra la Caransebeș

Cultul pentru familie și neam

Aces Despărțământ al Astrei bănățene a înființat o așa zisă secție eugenică și biopolitică, care prin medici și conferențieri a propovădui vițoarea rasei în granița bănățeană adunat și adună materialul tehnici și trebuincios la combaterea procentului scăzut al nașterilor, al morții copiilor și al depopulării. Cursul de igienă și gospodărie organizat de „Cercul Cultural al Femeilor Române din Despărțământul Caransebeș al al Astrei” s'a continuat și a făcut progrese vrednice de amintit.

Coruri și serbări

În cadrul aceluiași preocupări s'au organizat concerte și festivaluri, dintre care reținem: Concertul dat de corul Învățătorilor din București; Corul Operei române din Cluj la Timișoara; precum și diferite alte serbări ale Teatrului Național din Cluj la Timișoara, Teatrul Național din București, etc.

Deasemeni au fost organizate mai multe șezători cu concursul Ministe-

rului Propanandei Naționale și al Prefecturii Județului Severin.

Alte preocupări

Permanently preocupat de marile probleme ale regiunii în care activează, despărțământul Astra a sărguit pentru înființarea unei universități libere muncitorești, înființarea Mitropoliei Ortodoxe Române a Banatului, a luat parte la organizarea serbării dela Bocșa Montană cu ocazia desvălirii monumentului lui Mihail Gașpar. În afară de aceste preocupări, despărțământul a organizat o cooperativă care aprovizionează orașul Caransebeș și întreaga plasă cu alimente.

Această frumoasă acțiune a putut ajunge să dea roadele amintite datorită marelui înțelegeri a conducătorilor Comunității de Avere de Caransebeș, în fruntea căreia se află d. col. Romulus Boldea și d. director Ștefan Burnuz, precum și sprijinului moral al Extensiunii Universitare.

Iată numai câteva crâmpce din activitatea pe care „Astra” o desfășoară în colțul de apus al Țării.